

[Første næstformand.]
og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Poul Dam) (SF):

Jeg skal først gøre indstilling om godkendelse af en stedfortræder som ordinært medlem af folketinget i stedet for hr. *Sigsgaard*, der nedlægger sit mandat fra den 21. d.m.

Det drejer sig om teaterarbejder fru *Litten Hansen*, der er 1. stedfortræder for venstre-socialisterne i østre storkreds, hvor hr. *Sigsgaard* er valgt.

Jeg skal dernæst i fortsættelse af det forrige punkt på dagsordenen gøre indstilling om godkendelse af en stedfortræder som midlertidigt medlem i anledning af hr. *Brusvangs* orlov.

Det drejer sig her om reklamekonsulent *Erik Bauer*, der er 1. stedfortræder for centrum-demokraterne i Frederiksborg amts-kreds, hvor hr. *Brusvang* er valgt.

Udvalget til valgs prøvelse har behandlet disse sager, og jeg kan på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling.

1) Teaterarbejder fru *Litten Hansen* godkendes som ordinært medlem af folketinget fra og med den 21. april 1976.

2) Reklamekonsulent *Erik Bauer* godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra og med i dag, den 8. april 1976.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 123 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:
Spørgsmål om fremme af forespørgsel til undervisningsministeren af Gerda Møller m.fl.
(Forespørgsel nr. XVI. Anmeldt 7/4 76).

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets

samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:
Spørgsmål om fremme af forespørgsel til undervisningsministeren af Brixtofte m.fl.
(Forespørgsel nr. XVII. Anmeldt 7/4 76).

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:
Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af aftale om etablering af Den nordiske Investeringsbank.

(Andre selvst. forslag nr. LV. Fremsat 27/1 76. Første behandling 5/2 76. Betænkning 2/4 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Sigsgaard (VS):

Der er forhold, der taler for at se positivt på Den nordiske Investeringsbank. For det første at den kan være med til at bremse EF-integrationen noget. For det andet at den kan være med til at mindske afhængigheden af de store energimonopoler. Det sidste gælder kun under forudsætning af, at banken bruges til at finansiere fællesnordisk energiudvikling og energiforsyning, sådan at staterne og kooperative selskaber er dominerende, og det gælder kun, hvis midlerne ikke investeres i atomkraft, idet atomkraften øger afhængigheden af de store uranlande og af energimonopoler som Westinghouse og General Electric.

Investeringsbanken kan altså blive en positiv nyskabelse, men den kan også misbruges, så den nærmest kan komme til at bidrage til øget monopolafhængighed. Der er for lidt offentlighed omkring dens virke ifølge forslaget, og der mangler retningslinjer, der kunne give en vis sikkerhed for, at dens virksomhed vil blive i overensstemmelse

[Sigsgaard.]

med, hvad jeg her har talt for at den skulle være. Alt i alt må VS undlade at stemme.

Knie-Andersen (V):

Venstre har grundigt og længe overvejet spørgsmålet om Den nordiske Investeringsbank, efter at udenrigsudvalget på en række møder har haft lejlighed til at gå i bund med hensyn til at se på de problemer, der måtte være omkring etableringen af en sådan bank. Vi har i udvalget såvel som i venstres gruppe vurderet det på en række leder, idet vi har taget hensyn til en række ting, som vi mente det var nødvendigt skulle være opfyldt, for at vi kunne stemme for en nordisk investeringsbank.

Vi har for det første vurderet, om der var behov for en sådan bank. Det er et faktum, at de nordiske lande vil være kapitalimportører igennem de næstfølgende år, og i en sådan situation er det væsentligt, at man giver mulighed for, at der kan kanaliseres kapital på en fornuftig måde til projekter, f.eks. inden for energiområdet, inden for trafikområdet og inden for erhvervslivet. Har man fulgt med i dagspressen i de seneste dage, kan man se, hvilke problemer der eksisterer omkring kapitalimporten, hvorledes bankfolk har erklæret, at de er bange for de problemer, der kan opstå omkring den danske kapitalimport, i det omfang den bliver nødvendig i de kommende år. Det er da klart, at netop på dette område vil Den nordiske Investeringsbank kunne være et betydningsfuldt supplement.

Endvidere er vi af den opfattelse, at Den nordiske Investeringsbank er et betydningsfuldt supplement til f.eks. Den europæiske Investeringsbank, således at man går ind og skaber et nordisk sammenhold på et område, hvor der er behov for det, og hvor der er fornuft i det.

Vi har også ønsket at konstatere, at Den nordiske Investeringsbank ikke ødelagde eksisterende forhold, ikke skabte problemer, f.eks. for bank- og sparekasseverdenen. Derfor har vi under udvalgsbehandlingen lagt meget stærk vægt på, at Den nordiske Investeringsbank skal operere på et erhvervsmæssigt grundlag. Det er ikke meningen, at denne bank skal konkurrere med de nuværende erhvervsbanker.

Endvidere har vi understreget, at banken først skal starte sit arbejde, hvor erhvervsbankerne ikke er i stand til at klare projekterne. Den nordiske Investeringsbank skal være en bank, der supplerer de traditionelle finansieringskilder, når opgaven ligger uden for det, som disse kilder sædvanligvis tager sig af, f.eks. på grund af størrelse, åremål eller de særlige forhold ved projekter, som flere nationer er fælles om.

Derfor har vi været glade for den oplysning, vi har fået skriftligt fra ministeren for udenrigsøkonomi. Ministeren har gjort opmærksom på og konstateret i denne besvarelse, at der ikke kommer til at foreligge noget konkurrencemoment mellem de private pengeinstitutter og Den nordiske Investeringsbank, samt at dette forhold vil blive overvåget af de af regeringen udpegede bestyrelsesmedlemmer.

På denne baggrund har vi ment, at der kunne være behov for at kanalisere rimelig udenlandsk kapital på en fornuftig måde og til en fornuftig pris til de nordiske lande.

Jeg skal også nævne, at vi har lagt vægt på, at der med hensyn til bankens administration ikke skal opbygges store administrationsapparater, hvor dette ikke er nødvendigt. Vi har derfor lagt vægt på, at banken kører med et beskedent antal personer ansat, og at disse personer i virkeligheden ikke driver egentlig bankforretning. Der bliver således ikke tale om indlån til denne bank, men alene at man kører med den kanalisering af kapital, som der kan være behov for.

Endelig skal jeg nævne, at vi på det såkaldte u-landsområde også vil kunne drage nytte af en nordisk investeringsbank, idet man her vil kunne gennemføre projekter, som vil kunne være til glæde for u-landene, og vil kunne støtte de nordiske landes interesse i at kaste sig ud i u-landsprojekter til glæde for erhvervslivet ikke alene i de nordiske lande, men også i andre lande.

Derfor er et flertal i venstres gruppe gået ind for at anbefale Den nordiske Investeringsbank. Vi kan derfor med glad hjerte tilslutte os flertallet i betænkningen, og vi kan gå ind for oprettelsen af Den nordiske Investeringsbank. Jeg skal dog lige nævne, at der er enkelte medlemmer i min gruppe, der er af en anden opfattelse, og de vil selv redegøre nærmere for deres stilling til sagen.

Holmberg (V):

Som det fremgår af betænkningen, er der to fra venstres gruppe, der anbefaler at stemme imod, og det er hr. Arne Christiansen og hr. Biltzing. Jeg kan her meddele, at vi er flere fra gruppen, der også vil anbefale at stemme imod.

Jeg har i Nordisk Råd haft lejlighed til at udtrykke store betænkeligheder, og ved første behandling her i salen gav jeg også forskellige begrundelser, som der ingen grund er til at gentage her.

Vi er altså flere fra venstres gruppe, der vil anbefale tingets medlemmer at stemme imod. Vi mener ganske enkelt ikke, at der er behov for denne statslige bank.

Kirsten Jacobsen (FP):

Allerede ved ratifikationsforslagets første behandling opfordrede jeg tingets medlemmer til, at man behandlede dette ratifikationsforslag anderledes og mere grundigt, end man normalt behandler ratifikationsforslag. Desværre er opfordringen ikke blevet efterkommet. Den behandling, som ratifikationsforslaget har fået i folketinget, er om muligt endnu mere lemfældig end den behandling, som forslaget fik i Nordisk Råds økonomiske udvalg. Tilhængerne har end ikke fundet anledning til selv at stille spørgsmål for enten at få bekræftet eller afkræftet nogle af de mange problemer, som både hr. Stetter og jeg rejste her ved forslagets første behandling.

Det beviser vel mere end noget, at når et flertal i folketinget om lidt vedtager dette forslag, så sker det i hovedsagen, fordi vedtagelsen allerede blev truffet på Nordisk Råds ekstra session i Stockholm.

Jeg vil gerne knytte et par bemærkninger til det betænkningssbidrag, som er afgivet af flertallet af venstres og kristeligt folkepartis medlemmer, som er tilhængere af forslaget. De skriver i betænkningen — og det har venstres ordfører, hr. Knie-Andersen, lige givet udtryk for — at Den nordiske Investeringsbank skal operere på et erhvervsmæssigt grundlag, at banken ikke skal konkurrere med de nuværende erhvervsbanker, og at Investeringsbanken først skal træde til, hvor erhvervsbankerne ikke er i stand til at klare problemerne.

Hertil må man nu nok gøre opmærksom på, at ingen af disse forudsætninger er sik-

ret, og når tilhængerne stemmer for forslaget, har de ikke nogen som helst garanti for, at banken kommer til at operere efter de principper, som de siger er en forudsætning.

Til belysning af dette skal jeg blot nævne en enkelt kendsgerning. Den nordiske Investeringsbank er fritaget for beskatning. Den er heller ikke underkastet de samme valuta- og kreditrestriktioner som erhvervsbanker. Desuden vil bankens bestyrelse blive udpeget af de 5 nordiske landes regeringer, og det vil i praksis sige med en stærk socialdemokratisk observans.

Der er ikke hverken i Nordisk Råd eller i folketingets udenrigsudvalg skabt klarhed om, hvordan banken skal forholde sig over for projekter uden for Norden. Her har de nordiske regeringer oven i købet udtalt sig i direkte modstrid med hinanden.

Der kunne faktisk fremføres mange flere saglige og tungtvejende argumenter for at stemme imod oprettelsen af denne statsbank, men desværre er det jo her som i så mange andre sager ikke de saglige argumenter, der tæller stærkest. Men jeg vil alligevel her i sidste minut endnu en gang rette en appel både til venstres og til kristeligt folkepartis medlemmer om endnu en gang at overveje, om en statsdirigeret investeringsbank kan harmonere med disse to partiers opfattelse af decentralisering og nærdemokrati, som er et gode, man skal værne om, og disse to partiers tanker om, hvor vigtigt det er at flytte magten væk fra staten og ud til befolkningen.

I den forbindelse må jeg nævne en artikel, som er skrevet af venstres ordfører, hr. Knie-Andersen, i Erhvervs-Bladet den 6. april. Hr. Knie-Andersen gør sig efter min mening skyldig i mange forskellige misfortolkninger, men den værste er vel nok, at han stadig væk drager sammenligninger imellem Den nordiske Investeringsbank og Den europæiske Investeringsbank. Den sammenligning kan ikke foretages, og jeg og andre har her fra talerstolen klart markeret, hvorfor det ikke kan lade sig gøre: de er fuldstændig forskellige i deres opbygning. Venstres ordfører skal altså ikke fortsat forsøge at bilde befolkningen ind, at Den nordiske Investeringsbank kun skal supplere traditionelle finansieringskilder, for det er ikke rigtigt.

Må jeg også nævne noget, som vores øko-

[Kirsten Jacobsen.]

nominister, hr. Per Hækkerup, har sagt i dag i en artikel i B.T. Han siger bl. a. til B.T., at det er nødvendigt, at vi får befolkningen til at forstå, at der skal ske en samfundsstyring af kapitalen. Økonomiministeren bliver spurgt, hvordan det skaffer folk i arbejde, og økonomiministeren svarer: ved at styre kapitalen derhen, hvor vi gerne vil have at folk søger arbejde. Økonomiministeren fortsætter, at én af måderne er en rentepolitik med en selektiv rente.

Så kan vi gøre det lettere for nogle at investere end for andre.

Er det noget af det, venstre gerne vil være med til at styrke? Er det noget, man kan gå ind for? For man må jo være helt klar over, at det er socialdemokratiet, der kommer til at bestemme bestyrelsen i denne investeringsbank og sikkert også nogle af de tanker, som vil blive lagt til grund for, hvordan man ønsker at banken skal operere.

Fremskridtspartiet vil i hvert fald stemme imod. Og jeg kan ikke lade være med at bemærke specielt til venstres og kristeligt folkepartis medlemmer, at det må være en sort dag for erhvervslivet, som vi i forvejen har mishandlet, at se, at et flertal nu skal påføre det ny byrde og oven i købet en statsstyret konkurrence, og at vi skal tage endnu et skridt væk fra et markedsdirigeret samfund til skade for det danske erhvervsliv. Vi må jo så blot håbe på, at de medlemmer, der er med til at vedtage dette, også kommer til at stå til ansvar for deres gerninger. Og med den økonomiske politik, som flertallet i folketinget fører i øjeblikket, så lad det ske jo før jo hellere.

Stetter (KF):

Det har været umuligt at få en meningsfyldt debat i gang mellem tilhængere og modstandere af princippet i dette forslag. Begrundelsen har været en påstand om, at der er tale om en ratifikation af en international aftale, og den kan der ikke rettes et komma i. Argumentationen holder imidlertid ikke i praksis. Under udvalgsarbejdet er det nemlig blevet bekræftet, at det norske storting har vedtaget forslaget, men med følgende passus i udenrigskomiteens indstilling: „Flertallet forudsætter, at lån eller garantier kun bliver givet til foretagender inden for Norden.“

Jeg har forstået på udenrigsøkonomiministerens, at den norske regering agter at opfylde denne forudsætning, og at den danske regering vil følge trop. Det kan med andre ord lade sig gøre at opstille forudsætninger for tilslutning.

Det norske stortings beslutning er udtryk for usikkerhed med hensyn til grundlaget for Investeringsbankens virksomhed, men der er andre eksempler på usikkerhed vedrørende helt centrale spørgsmål.

To af venstres medlemmer af udvalget og kristeligt folkepartis medlem skriver i betænkningen bl. a., at det ikke er meningen, at Investeringsbanken skal konkurrere med de nuværende erhvervsbanker. Endvidere er det understreget, at banken først bør arbejde, hvor erhvervsbankerne ikke er i stand til at klare projekterne.

Det konservative folkeparti er enigt med venstre og med kristeligt folkeparti. Netop dette spørgsmål søgte jeg afklaret under de indledende forhandlinger i Nordisk Råds økonomiske udvalg, men jeg blev afvist. Jeg kunne end ikke få en drøftelse i gang vedrørende dette spørgsmål. Jeg har derefter ved det afsluttende ordførermøde, hvor betækningsudkastet blev forelagt, foreslået, at venstre, kristeligt folkeparti og det konservative folkeparti i fællesskab stillede et ændringsforslag, hvorefter Investeringsbanken respekterede de private pengeinstitutter. Det kunne ikke lade sig gøre af tekniske grunde. Jeg har derefter opfordret til, at vi underskrev en fælles udtalelse herom i betænkningen. Det blev efter nogle timers overvejelse også afvist.

Det er imidlertid nødvendigt at få denne uklarhed fjernet. Det er nødvendigt af hensyn til bankens udlånspolitik, men det er først og sidst nødvendigt af hensyn til tingets medlemmer, som må vide, hvad de eventuelt giver deres tilslutning til. Er der et flertal her i tinget for den forudsætning, som en del af venstres gruppe og kristeligt folkeparti har opstillet som betingelse for deres tilslutning, nemlig at Investeringsbanken skal respektere de private forretningsbanker, eller er der ikke et sådant flertal? Dette spørgsmål må besvares. Jeg skal derfor på den konservative gruppes vegne fremsætte følgende forslag, hvis formulering er hentet direkte fra venstres og kristeligt folkepartis betækningsbidrag:

[Stetter.]*Forslag om motiveret dagsorden.*

„Folketinget forudsætter, at Nordisk Investeringsbank ikke skal konkurrere med de nuværende erhvervsbanker, og at banken først bør arbejde, hvor erhvervsbankerne ikke er i stand til at klare projekterne.

Folketinget fortsætter hermed behandlingen af forslaget.“

Det konservative folkeparti har, som det fremgår af betænkningen, indstillet forslaget til forkastelse, men vedtages vort forslag om, at Nordisk Investeringsbank skal respektere de private forretningsbankers virksomhed, så foreligger der en ny situation, og den situation vil vi overveje ud fra en positiv betragtning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Robert Pedersen (S):

Det undrer ingen i den socialdemokratiske gruppe, at fru Kirsten Jacobsen føler sig kaldet til at gå imod Den nordiske Investeringsbank. Det er en helt naturlig forlængelse af fremskridtspartiets politik om at gå imod næsten alt, hvad man kan blive enige om i det høje ting. Men de præmisser, efter hvilke fru Kirsten Jacobsen går imod, må undre såre.

Fru Kirsten Jacobsen er ikke medlem af udvalget, har ikke benyttet den chance, der havde været til ved udskiftning at blive medlem af udvalget, til at få de informationer og oplysninger af ministre, som vi andre har fået. Alligevel føler fru Kirsten Jacobsen sig kaldet til at gøre indsigelser mod en form for udvalgsarbejde, som det ærede medlem selv ikke har deltaget i. Det må siges at være temmelig uheldigt, at man giver sig til at give karakteristik af en form for udvalgsarbejde, hvor man end ikke selv har været med.

Det må også undre såre, at repræsentanten for det konservative folkeparti, hr. Stetter, går imod en ny nordisk landvinding. Jeg kan til fulde forstå, at det konservative parti har reservationer over for en anden form for organisering af kreditvæsenet i Skandinavien, men hr. Stetter ved jo fuldt ud fra de forhandlinger, vi har haft, fra de besvarelser,

der er blevet givet af udenrigsøkonomiministeren, at dette er et supplement, og alene dette, at det norske storting har lavet en tilføjelse til vedtagelsen, tyder på, at dette ikke bliver en egentlig konkurrence til de såkaldte private banker. Derfor er det med dyb skuffelse, vi i det socialdemokratiske parti konstaterer, at det konservative parti her tager afstand fra den nordiske politik, som det konservative parti ellers altid har været en god støtte af.

Kirsten Jacobsen (FP):

Må jeg blot komme med en enkelt kommentar. Det kan lade sig gøre at følge et udvalgsarbejde temmelig nøje, selv om man ikke er medlem af det pågældende udvalg. Alle spørgsmål, alle besvarelser, alle henvendelser fra organisationer foreligger skriftligt, og det kan lade sig gøre for medlemmer at sætte sig ind i dem. Der har kun fundet ét samråd sted. Det kan også lade sig gøre at få refereret, hvad der er sket i det samråd. Det kan lade sig gøre, at et partis medlemmer af udvalget stiller spørgsmål, som er formuleret af andre medlemmer. Den kommunikation hersker måske ikke i socialdemokratiet. Det ved jeg ikke noget om, men den hersker i hvert fald inden for fremskridtspartiets gruppe, så jeg føler ikke, at der er noget som helst til hinder for at kunne udtale mig.

Jeg har fulgt denne sag lige fra den startede i Nordisk Råd, og jeg føler mig overordentlig sikker på, at de synspunkter, jeg har givet udtryk for, også er ganske dækkende for det, der er sket.

Robert Pedersen (S):

Naturligvis kan skriftligt materiale overleveres. Naturligvis kan en mundtlig forhandling gengives, men alt, hvad fru Kirsten Jacobsen har sagt her, tyder på, at fru Kirsten Jacobsen ikke har hørt eller forstået de argumenter, som udenrigsøkonomiministeren er kommet med. Hvis det havde ligget det ærede medlem så stærkt på sinde at tage afstand fra Den nordiske Investeringsbank, som det allerede kom til udtryk ved første behandling, så havde det været en helt naturlig proces, at det ærede medlem havde benyttet sig af retten til at blive medlem af udvalget. Det har medlemmet ikke gjort.

[Robert Pedersen.]

Jeg betvivler, at fru Kirsten Jacobsen har læst eller hørt noget som helst af, hvad der er foregået i det udvalg.

Knier-Andersen (V):

Jeg må desværre give den tidligere ordfører, der var heroppe, ret i, at fru Kirsten Jacobsen ikke helt har forstået, hvad der egentlig forhandles om. Fru Kirsten Jacobsen nævnte, at bestyrelsen i Den nordiske Investeringsbank skal udpeges af de fem regeringer. Hvis man havde studeret bemærkningerne til forslaget, så ville man have set, at det er halvdelen af de ti bestyrelsesmedlemmer, der skal udpeges af regeringerne, og den anden halvdel skal udpeges af Nordisk Råd. Der er altså en væsentlig forskel her.

Jeg synes, at det er noget forkert, at man kommer ind på at holde det op på, at man har fået en dårlig behandling i udvalget. Man har netop under det udvalgsarbejde, der har været lavet i udenrigsudvalget, og hvor fru Kirsten Jacobsen ikke har været til stede, fordi fru Kirsten Jacobsen ikke er medlem af udvalget, og det skal hun ikke høre nogen klandrende ord for, gået meget grundigt til værks, og dér har man sågar hele tiden spurgt, om der var nogen, der ønskede sagen udsat yderligere, inden man lavede betænkning. Der har ikke været gjort noget forsøg på at haste sagen igennem.

Nu nævnte fru Kirsten Jacobsen, at der ikke var nogen andre, der havde stillet spørgsmål i udenrigsudvalget end fremskridtspartiets og det konservative folkepartis medlemmer. Det er ikke korrekt. Venstres medlemmer har stillet spørgsmål dér. Netop det spørgsmål, som jeg rejste under førstebehandlingen her i salen, er ikke alene blevet rejst, men er også blevet meget positivt besvaret i udvalget.

Endelig vil jeg gerne sige om Den europæiske Investeringsbank, at det er klart, at Den nordiske Investeringsbank, selv om den er noget anderledes i opbygningen, er et supplement til Den europæiske Investeringsbank, og det er noget, vi betragter meget positivt.

Må jeg til hr. Stetter sige, at det er rigtigt, at vi havde overvejelser i gang om, hvorvidt det konservative folkeparti skulle tilslutte

sig denne mindretalsudtalelse. Disse udtalelser faldt dog til jorden, fordi hr. Stetter meddelte, at han gerne ville være med til at kaste sand i maskineriet, men at han ikke ønskede at stemme for forslaget til slut, det var blot for at prøve at forhale sagen undervejs og prøve at ændre på indholdet af den. Det var klart, at det kunne vi ikke lade os forsinke af i de forhandlinger, der foregik, og det kunne vi ikke benytte som et argument for at ændre den mindretalsudtalelse, som venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget er kommet med.

Må jeg om dagsordensforslaget sige, at det jo klart er et forslag, som er taget ud af det, jeg har skrevet i betænkningen, og som dækker venstres og kristeligt folkepartis opfattelse. Jeg vil gerne sige, at vi betragter det som en henvisning til dette, at vi selvfølgelig ser vores eget i sin helhed, og at det er noget, vi går ind for og står bag ved hele tiden.

Ministeren for udenrigsøkonomi (Ivar Nørgaard):

Jeg synes, der er meget hysteri i denne sag. Der er nogle, der er helt hildede i deres syn på disse problemer. Enten fordi det er noget nordisk, og så er man bange for, at det er til hinder for nogle helt vilde ismer. De repræsenteres ikke her i dette ting, de repræsenteres af de finske kommunister. Jeg forstår dog, at VS vil undlade at stemme. Men her i dette ting er det mere socialistforskrækkelsen, som synes at hæmme en fornuftig og saglig vurdering af forslaget.

Jeg vil gerne sige til fru Kirsten Jacobsen, at jeg så selvfølgelig gerne, at man gik meget vidt med at have kontrol med spekulation m.v., men det, der er tale om her, er simpelt hen, at man erkender et behov for at skaffe kapital til det nordiske marked, det nordiske erhvervsliv, og som hr. Knier-Andersen gav udtryk for det lidt tidligere på dagen, så er der en bred erkendelse her i landet af, at vi står over for store problemer med at skaffe tilstrækkelig kapital til Danmark — også til det nordiske område som sådan, men først og fremmest til Danmark, fordi vi er dem, der har vanskeligst ved at skaffe kapital til veje. Derfor burde danske folketingsmedlemmer være meget tilfredse med, at de andre nordiske lande er gået med

[Ministeren for udenrigsøkonomi.]

til, at vi etablerer en sådan investeringsbank, hvis første opgave jo er at skaffe kapital til det nordiske område.

Det er rigtigt, at der har været visse uoverensstemmelser vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt denne kapital så også kunne anvendes til fællesnordiske projekter, som havde forbindelse med områder uden for Norden. De fleste af os, der har behandlet sagen i Nordisk Ministerråd, var af den opfattelse, at det burde vi ikke udelukke. Man kunne godt forestille sig, at et fællesnordisk projekt kunne få virkning uden for Norden, men det har, som vi ved, været af betydning for det norske storting at stå fast på, at noget sådant ikke umiddelbart kunne finde sted. Jeg har så sagt i udvalget — og det vil jeg gerne gentage her, fordi det bør være et offentligt anliggende — at når der er en sådan holdning i det norske storting, finder jeg det ikke fornuftigt, at vi andre prøver at presse noget andet igennem, og derfor vil vi gerne tilslutte os, at pengene indtil videre, indtil anden beslutning træffes, forbeholdes til projekter inden for Norden.

Derpå kommer vi til det spørgsmål, som særlig optager hr. Stetter og fru Kirsten Jacobsen, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt denne bank vil komme ind og hugge noget af den andel, som de private banker ellers kunne vente at få. Jeg har givet udtryk for, at det ingenlunde vil være tilfældet, fordi denne banks primære opgave er at skaffe kapital til det nordiske område og dernæst at sørge for, at denne kapital kan blive anvendt til mellemlange og lange finansieringer, nemlig det, der hedder investeringer. Det er jo en investeringsbank. Det kan private banker ikke klare, det er heller ikke i overensstemmelse med private bankers opgave, og derfor er selve bankens formål uden for det, der er private bankers formål.

Selvfølgelig kan der opstå grænsesituationer, og hvis der gør det, vil vi da gerne, som jeg også har givet udtryk for det i udvalget, understrege, at denne bank skal ikke træde i stedet for noget, private banker kunne gøre. Den skal supplere det. Derfor kan vi ikke have noget imod at acceptere det af hr. Stetter fremsatte forslag om motiveret dagsorden, medmindre det skulle indeholde et forslag om noget uhyre papirkrævende og

bureaukratisk, nemlig at man skulle gå rundt og spørge hver enkelt bank i alle de nordiske lande, om de kunne tænke sig at yde lån. Hvis det ikke skal forstås på den måde, så kan vi godt tilslutte os det forslag om motiveret dagsorden, hr. Stetter har fremsat. Regeringen kan altså godt tage den.

Honoré (KrF):

Grunden til, at hr. Stetter ikke i første omgang blev medforslagsstiller til et ændringsforslag fra venstre og kristeligt folkeparti, var jo, at de konservative ikke ville stemme for selve forslaget om en nordisk investeringsbank, og at det derfor var vanskeligt at inkorporere dem. Men efter at hr. Stetter nu har fremsat dette forslag om motiveret dagsorden, så ser det ud til, at nogle problemer kan klares, og vi kan godt tilslutte os det af hr. Stetter fremsatte forslag.

(Kort bemærkning).

Knie-Andersen (V):

Jeg vil gerne bekræfte, at venstre også gerne vil stemme for dagsordensforslaget, idet vi henholder os til de bemærkninger, som udenrigsøkonomiministeren kom med for et øjeblik siden. Det er jo ikke meningen, at der skal lægges andet i det — i hvert fald i de ord, som vi har skrevet i betænkningen — end vi oprindeligt har lagt der, og vi vil gerne have, at vores betækningsbidrag ses i sin helhed.

Må jeg også sige, at udenrigsøkonomiministeren allerede har bekræftet, at dette vil ske gennem det samråd, der har været i udenrigsudvalget, og gennem det svar, der er givet på de spørgsmål, vi har stillet, og derfor er det sådan set ikke nogen ændret retstilling, der nu lægges op til gennem vedtagelsen af den dagsorden. Vi er dog glade for, at det konservative folkeparti nu også vil være med, og hilser dem velkommen i fællesskabet.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er nu den tredje dagsorden, der foreslås vedrørende Investeringsbanken. Selv om hr. Stetter ikke har fundet anledning til at stemme for nogen af de to andre, selv om han var enig med dem, så kan jeg da glæde hr. Stetter med, at de overvejelser gør vi os ikke i fremskridtspartiet. Vi vil stemme

[Kirsten Jacobsen.]

for en dagsorden, hvis vi ellers er enige om det, der står deri, så vi kan støtte dagsordenen fremsat af det konservative folkeparti.

Men jeg vil gerne gøre klart over for udenrigsøkonomiministeren, at der findes ingen behovsanalyse, og det har et flertal fastslået i betænkningen fra det økonomiske udvalg i Nordisk Råd. Det er heller ikke godtgjort, hr. økonomiminister, at der findes projekter, som ikke kan finansieres på fuldt tilstrækkelig vis gennem de banker, vi har i øjeblikket. Det er noget, man postulerer fra tilhængerens side, men man har ikke fundet anledning til at komme med klare beviser eller analyser, som godtgør, at man har ret.

Og må jeg lige sige, at selv om Den nordiske Investeringsbank efter hr. Stetters dagsordensforslag ikke skulle konkurrere med erhvervsbankerne, så skal man nok i baghovedet have en erindring om, at det er altså 600 mill. kr., man fra dansk side skal investere i noget, som er mere eller mindre overflødigt.

Stinus (RV):

Det radikale venstre er enige i, at Den nordiske Investeringsbank ikke skal træde i stedet for noget, private banker kan klare, men supplere disse. Derfor kan vi stemme for det fremsatte dagsordensforslag, men jeg vil dog gerne tilføje, at vi finder dette ganske og aldeles overflødigt.

Stetter (KF):

Hr. Robert Petersen klandrede den konservative gruppe for, at vi ikke uden videre sagde ja til forslaget, som havde nordisk karakter. Det er der ingen grund til at klandre os for. Hvis man uden videre skulle stemme for et forslag, fordi det er fremsat i nordisk regie, så gav jeg ikke meget for det nordiske samarbejde. Der er tale om et forslag, som indeholder en ændring i et princip, og man må naturligvis gøre det til genstand for en ganske normal politisk forhandling. Hvis hr. Robert Petersen tænker nøje efter, vil det ærede medlem sikkert give mig ret i dette ræsonnement.

Jeg skal i øvrigt takke hr. Knie-Andersen og mange andre for tilslutningen til vort forslag. Jeg skal i modsætning til hr. Knie-Andersen ikke referere fra nogen møder og

slet ikke referere forkert. Det afgørende er naturligvis, at dette dagsordensforslag vedtages, det er det centrale, og jeg har allerede meddelt tinget, at hvis dette dagsordensforslag vedtages, hvad der er forhåbning om, så vil det konservative folkeparti stemme for forslaget til folketingsbeslutning.

Jeg skal sige til udenrigsøkonomiministeren en gang mere, at forudsætningen for, at denne bank kan skaffe mere kapital til Danmark, det er, at der er fælles nordiske projekter, der betyder, at der investeres netop i vort samfund. Og det har vi ingen garanti for. Vi kan håbe, at det er sådan, men vi ved det ikke på nuværende tidspunkt.

Jeg er i øvrigt tilfreds med, at ministeren her har bekræftet, at også den danske regering vil følge det norske stortings forudsætning, nemlig at der i første omgang kun bevilges penge til foretagender, som har deres hjemsted i de nordiske lande. Det betyder jo, at den forudsætning, som jeg efterhånden forstår at folketinget også opstiller, vil blive respekteret i de øvrige nordiske lande og vil blive gjort gældende i disse landes parlamenter.

Jeg vil gerne sige til ministeren, at der er ikke tale om, at det princip, vi fastslår i vort dagsordensforslag, vil medføre et stort papirkrævende arbejde. Der er ikke tale om, at man skal spørge hver enkelt dansk forretningsbank, om den vil være med til dette eller hint. Der er tale om, at man skal samarbejde med disse banker, og i de situationer, hvor de private erhvervsbanker ikke er i stand til at finansiere projektet — på grund af projektets størrelse, måske på grund af udlånsloft, måske på grund af en lav rente, eller hvad ved jeg — først i det øjeblik kan man træde til.

Det er klart, at det naturligvis må gå med ind i forarbejderne til selve princippets vedtagelse, at sådan er det.

Dette er en væsentlig ændring i grundlaget for Den nordiske Investeringsbanks virksomhed. Jeg gør igen tinget opmærksom på, at dette princip var indeholdt i den oprindelige nordiske bank, da man talte om den i forbindelse med forhandlingerne om Nordek. Det var ikke muligt at få dette princip vedtaget under forhandlingerne i Nordisk Råd. Vi glæder os i den konservative gruppe over, at der tilsyneladende nu er et flertal her i

[Stetter.]

tinget, som vil stemme for, at vi får denne væsentlige ændring i grundlaget for Den nordiske Investeringsbanks virksomhed.

Nu kommer denne bank til at ligne Den europæiske Investeringsbank, som også arbejder ud fra den filosofi og grundsætning, at man skal samarbejde med de banker og de pengeinstitutter, som findes i de respektive lande. Det er vi tilfredse med.

Vi takker regeringen for tilslutningen og socialdemokratiet for tilslutningen. Jeg går ud fra, at den socialdemokratiske gruppe følger trop. Vi er glade for, at vi får denne ændring i grundlaget, og derefter kan det konservative folkeparti også stemme for forslaget, når det kommer til den endelige afstemning.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg må sige, jeg er meget skuffet over, hvor let det var at løbe af med hr. Stetters i øvrigt saglige indsigelser mod den bank. Må jeg have lov til at citere noget fra betænkningen, som hr. Stetter selv har skrevet — et betækningsbidrag, som han har skrevet på det konservative folkepartis og på fremskridtspartiets vegne. Hr. Stetter skriver:

„Investeringsbanken er en overflødig bureaukratisk overbygning på et i forvejen stærkt udbygget finanseringssystem. Der er ingen som helst brug for denne bank set med det danske samfunds interesser for øje, og det er derfor en overflødig statsudgift.“

I samme betænkning står der:

„Investeringsbanken er en politisk dirigeret, samfundsstyret bank med socialistisk sigte.“

Hr. Stetter, hvordan kan det konservative folkeparti få over sin samvittighed at stemme for sådan noget? Det er beskæmmende.

Kristine Helberg (SF):

Når vi må gå imod den konservative dagsorden, er det for det første, fordi den tilsyneladende dækker den situation, der er i øjeblikket, og derfor er ganske og aldeles overflødig. De begrænsninger, investeringsbanken er udsat for, er kommet frem her i salen, og desuden findes de oplyst i de temmelig omfattende dokumenter, vi har fået i udenrigsudvalget.

Dagsordenen er altså totalt overflødig.

For det andet er den i sit sigte stik imod de tendenser, som vi i og for sig sig ville sætte pris på for investeringsbankens funktion, hvis det altså var muligt.

Honoré (KrF):

Hvad vi her stemmer om, er hr. Stetters forslag om motiveret dagsorden. Derimod stemmer vi ikke om, hvorvidt denne nordiske investeringsbank kan investere uden for nordisk område. Dette spørgsmål har ganske vist været debatteret i udvalget, men udvalget er ikke nået til nogen konklusion, og hverken venstre eller kristeligt folkeparti har i betænkningen givet udtryk for, at de på forhånd vil afvise, at Den nordiske Investeringsbank skulle kunne anvendes til disse formål. Når vi derfor stemmer ja til dette forslag, så indebærer det altså ikke, at vi vil udelukke, at Den nordiske Investeringsbank under visse omstændigheder kan bruges til fællesnordiske investeringer uden for nordisk område.

Ib Nørhund (DKP):

I de kringlede diskussioner omkring det her emne, som særlig skaber hvirvler på højrefløjen, synes det for os at stå mere og mere klart, at modstanden imod Den nordiske Investeringsbank på den måde, som Nordisk Råd har besluttet den, udspringer af den mest ensporede og snævre EF-holdning, og den synes vi der i denne tid er endnu mindre grund end nogen sinde til at demonstrere. Hr. Stetter er jo ikke dygtig til at gøre en røverkule af sit hjerte, og derfor har han også i sin sidste tale understreget denne sammenhæng. Hans dagsordensforslag indgår tydeligt nok i hans almindelige bestræbelser, og derfor vil vi stemme imod det.

Stetter (KF):

Fru Kirsten Jacobsen ironiserer over, at den konservative gruppe opnår resultater.

Jeg skal gerne sige, at venstres og kristeligt folkepartis betækningsbidrag så jeg først ved det afsluttende ordførermøde, hvor jeg havde skrevet vort betækningsbidrag. Jeg forsøgte på dette ordførermøde først at få tilslutning til, at vi stillede et ændringsforslag, som gik på indholdet i venstres og kristeligt folkepartis betæknings-

[Stetter.]
bidrag. Det lykkedes som sagt ikke. Jeg forsøgte derfor en fælles udtalelse. Det lykkedes heller ikke. Derefter havde jeg kun den mulighed at bruge adgangen til at stille dagsordensforslag her ved den endelige behandling.

Det viser, synes jeg, at 10 folketingsmedlemmer, der arbejder rigtigt, kan opnå indflydelse i modsætning til 24, der ikke arbejder. De får ingen indflydelse. Det er jo resultaterne, der tæller. Vi har opnået et afgørende resultat ved denne afstemning. Vi har opnået, at der ikke bliver tale om at konkurrere med de private forretningsbanker, men at supplere disse banker i de situationer, hvor man ikke er i stand til at finansiere fællesnordiske projekter. Det er et afgørende resultat for os.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det konservative folkeparti skal naturligvis have ret til at vurdere de resultater, sådan som det har lyst til, men jeg vil gerne gøre opmærksom på, hr. Stetter, at det konservative folkeparti tager et medansvar for at anvende 600 mill. kr. til et aldeles overflødig formål, som de konservative selv er enige i er aldeles overflødig. Er det sådan, man smider rundt med skatteydernes penge? Jeg må nok sige, at det havde jeg ikke forventet.

Ministeren for udenrigsøkonomi (Ivar Nørgaard):

Jeg vil gerne byde hr. Stetter velkommen tilbage i den nordiske lejr. Jeg synes, hr. Stetter har gjort et stort arbejde i det nordiske samarbejde tidligere, og det klædte ham derfor ikke efter min opfattelse, at han her skulle træde ud på sporet, hvor fru Kirsten Jacobsen befinder sig.

Jeg mener ikke, at der sker noget ved at vi accepterer denne dagsorden. Jeg mener ikke, den var nødvendig, for jeg har givet udtryk for, at investeringsbanken skal være et supplement til de private banker.

Men jeg vil gerne sige til fru Kirsten Jacobsen og også delvis til hr. Stetter, at det er jo tanken med denne nordiske investeringsbank, at den skal virke stimulerende på nye nordiske aktiviteter og initiativer. Private banker har ikke nogen formålsparagraf om,

at de først og fremmest skal gøre noget ved nordiske projekter, men det har denne. Den skal først og fremmest og udelukkende stimulere projekter af nordisk interesse, og det er derfor, jeg synes det er rart at hr. Stetter er tilbage i den nordiske fold.

Glistrup (FP):

Hr. Stetters sidste indlæg her fra denne talerstol skulle meget nødig danne udgangspunkt for nogen mytedannelse. Derfor vil jeg gerne opfordre hr. Stetter til her og nu fra talerstolen, før vi går til afstemning, at oplyse, om det er således, at betingelsen for, at det konservative folkeparti tilsyneladende har kunnet opnå flertal for sin dagsorden, har været, at det konservative folkeparti så til gengæld har lovet at ville stemme for banken i dens helhed, eller om flertallet for dagsordenen er opnået helt uafhængigt af, hvordan det konservative folkeparti stemmer, når vi skal til at stemme om forslaget, altså for eller imod ratificering.

Stetter (KF):

Jeg skal sige til udenrigsøkonomiministeren, at jeg har altid været positiv over for det nordiske samarbejde. Hvis jeg i Nordisk Råds økonomiske udvalg kunne have fået flertal for dette princip, så havde vi fra starten været tilhængere, men det var end ikke muligt at få dette princip diskuteret. De norske deltagere i Nordisk Råd ville overhovedet ikke høre tale om, at investeringsbanken skulle være et supplement til de bestående private forretningsbanker. Det skulle være en selvstændig bank, der kunne operere på det nordiske kapitalmarked fuldstændig uafhængig af alle de banker, som findes. Det er dette princip, jeg har fået gennemhullet her i dag, og det gør, at den konservative gruppe kan stemme for forslaget.

Jeg skal gerne sige til hr. Glistrup, at vi bestemmer selv vor politik i den konservative gruppe. Jeg meddelte her i mit allerførste indlæg, at var det således, at vi kunne få tilslutning til vort dagsordensforslag, så forelå der en ny situation, som vi ville overveje positivt. Det har vi gjort, og det betyder, at vi kan stemme for forslaget. Vi har fået ændret et princip, som er afgørende for os. Man kan ikke, når dette forslag vedtages, på noget tidspunkt konkurrere med de private danske forretningsbanker. Arbejdet i

[Stetter.]

Den nordiske Investeringsbank skal ske i samarbejde med disse banker og som et supplement til deres virksomhed.

Glistrup (FP):

Der kan altså herefter skabes den klarhed, at når det konservative folkeparti — bevares, af egen fri vilje, hvem har villet tro, at de var pisket eller bundet eller brændt på neglene til det? — når det konservative folkeparti nu stemmer for denne statsudgift på 600 mill. kr. i første omgang, ganske givet milliarder på længere sigt, så er grunden dertil ikke, at man derigennem, som hr. Stetter lod skinne igennem i sit næstsidste indlæg, har kunnet få den forbedring i forslaget, som ligger i dagsordenen, men så er det en fri afgørelse på det grundlag, vi nu ligger på, ikke nogen aftale, hvor man altså har måttet give og tage. Det er virkelig rart. Så synes jeg ikke, der er nogen grund til det æselspark, som hr. Stetter rettede mod et andet parti, som følger den linje, som hr. Stetter selv har talt for så mange gange.

(Kort bemærkning).

Stetter (KF):

Jeg skal kun sige til hr. Glistrup, at den konservative folketingsgruppe har opnået noget ved denne forhandling og ved denne afstemning, og det er det afgørende for os.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag om motiveret dagsorden af Stetter (se foran)
vedtoges med 131 stemmer mod 15.

Forslaget til folketingsbeslutning
vedtoges med 113 stemmer mod 31; 4 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (*Grete Hækkerup*):

Der vil nu blive givet ministeren for udenrigsøkonomi meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb m.v.).

(Lovforslag nr. 235. Fremsat 30/3 76).

Første næstformand (*Grete Hækkerup*):

Sammen med denne sag foretages de under punkterne 7-9 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m.v. (Forhøjelse af ydelser).

(Lovforslag nr. 236. Fremsat 30/3 76).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension til enker m.fl. (Forhøjelse af grundbeløb m.v.).

(Lovforslag nr. 237. Fremsat 30/3 76).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af ydelser).

(Lovforslag nr. 238. Fremsat 30/3 76).

Lovforslagene sattes til forhandling

Albertsen (S):

De fire lovforslag, som socialministeren her har fremsat til behandling, kan socialdemokratiet og den socialdemokratiske folketingsgruppe tilsige fuld støtte til. Det er jo lidt af en traditionel ting, der her er tale om. Hver gang der er truffet nye aftaler på arbejdsmarkedet, er man jo forpligtet til i henhold til de internationale forpligtelser, vi skal efterleve og gerne ønsker at efterleve, at foretage en regulering af pensionen og andre sociale ydelser, der har sammenhæng med pensionen.

Det, der sker ved denne lejlighed — og jeg mener også at kunne huske, at vi har været udsat for det før — er jo, at vi her skal tage stilling til en lov, som skal have tilbagevirkende kraft fra 1. april, fordi udgangspunktet er, at ydelserne skal justeres fra 1. april. Det har nok givet anledning til lidt forvirring rundt omkring, fordi man i presse, tv og radio har sagt, at der med de dyrtidsportioner, som er udbetalt og tilstillet pensionisterne, samtidig var tale om det regulerings-tillæg, som folketetinget her skal tage stilling til. Mange pensionister har med rette følt sig lidt forundret over, at de ikke fik det fulde beløb, men det fulde beløb forudsætter, at denne regulering var vedtaget, og det kunne selvfølgelig ikke udbetales, før den var vedtaget, det kunne jo tænkes, at der blev gennemført ændringer deri.

Den anden del af lovforslaget er et bidrag